

1. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Solidární odpovědnost škůdců a problémy při dokazování

Tzv. solidární odpovědnost škůdců, není v českém právním řádu žádným novým pojmem s novou právní úpravou, avšak tento institut doznal určitých změn, které zejména v procesu dokazování mohou mít značný význam. Úpravu solidární odpovědnosti škůdců znal jak starý občanský zákoník č. [40/1964](#) Sb., (dále jen „starý občanský zákoník“), tak i zákoník obchodní č. [513/1991](#) Sb., (dále jen „obchodní zákoník“). Na první pohled se může tato problematika zdát celkem jasnou a nepochybnou, v praxi však může přinášet značné problémy při dokazování, a to i přesto, že by naopak tento institut měl dokazování při domáhání se nároků na náhradu škody zjednodušovat ve prospěch poškozených, které tíží důkazní břemeno.



Zákonná úprava

Solidární odpovědnost škůdců za škodu je v zák. č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, (dále jen „občanský zákoník“) řešena v §2915. Tato úprava plynule navazuje na úpravu obsaženou dříve v §438 starého občanského zákoníku a v §383 obchodního zákoníku. „Nová“ úprava je však o něco více podrobnější oproti předchozí právní úpravě, obsahuje navíc ve druhé větě prvního odstavce alespoň částečné řešení tzv. kauzální nejistoty, což přináší značné ulehčení v procesu dokazování, otvírá však spoustu dalších otázek, na něž bude třeba odpovědět, jak bude popsáno níže.

Předpokladem pro užití pravidla o solidární odpovědnosti škůdců je zejména skutečnost, že k náhradě škody je zavázáno více škůdců. V takovém případě se může poškozený domáhat celé náhrady škody bez dalšího v plné výši po kterémkoliv z nich a tento není oprávněn náhradu škody odmítnout. Jedinou výjimkou z tohoto pravidla je situace, kdy je některý ze škůdců povinen k náhradě škody jen do určité výše. Typicky tomu bude při náhradě škody dle zákoníku práce.

Účel úpravy a kritéria pro volbu škůdce, po kterém bude škoda vymáhána

Základním účelem zákonného zakotvení této úpravy je prohloubení odpovědnosti za škodu a zvýšená ochrana poškozeného a zabezpečení rychlé reparace škod. Pro posouzení zcela nezáleží na tom, zda škoda vznikla společnou činností více škůdců, nebo jedna škoda byla způsobena různými činnostmi několika škůdců na sobě nezávislými. Poškozený si v daném případě může dle své volby vybrat, po kterém škůdci bude škodu vymáhat, přičemž pro tuto volbu mohou být různá kritéria. Zásadním kritériem pro volbu, po kterém škůdci se bude poškozený domáhat úhrady náhrady škody, bude z pohledu podnikatelů zajisté především solventnost škůdce a s tím spojená reálná vymahatelnost

pohledávky. Z právního pohledu by však nemělo být opomíjeno ani kritérium procesní, když je třeba volit i dle toho, vůči kterému škůdci bude možné jeho odpovědnost za škodu snadněji prokázat, neboť i v tomto případě platí obecné zásady pro prokazování a uplatňování náhrady škody, tj. že je nezbytné prokázat vznik škody, zavinění (porušení právní povinnosti) a příčinnou souvislost mezi zaviněním a vznikem škody, není-li v konkrétním případě dána odpovědnost objektivní.

Dokazování

Jak již bylo výše naznačeno, ani úprava solidární odpovědnosti škůdců nezabavuje poškozeného při domáhání se náhrady škody po jednotlivých škůdcích, povinnosti prokázat všechny složky předpokladu pro vznik nároku na náhradu škody. Zásadní výhodou však je, že nezbytně nutně není poškozený povinen prokazovat, jak velkou škodu ten, který škůdce způsobil a jaký byl podíl daného konkrétního škůdce na způsobené škodě. Často však bývá zásadním problémem v praxi i prokázání, že daný konkrétní škůdce se na vzniklé škodě skutečně podílel a je za ni tedy i odpovědný. Není zcela neobvyklou situací, kdy dojde ke vzniku škody, která byla způsobena působením a činností většího množství škůdců, z nichž každý z nich z povahy své činnosti mohl danou škodu způsobit, poškozený však neví, který konkrétní škůdce škodu způsobil. Pro škůdce pak v případném sporu je velmi snadné zpochybňovat svůj podíl na vzniku škody, neboť zde existuje řada dalších škůdců, kteří se na škodě mohli podílet stejně jako on a poškozený není schopen dostupnými důkazními prostředky prokázat podíl právě daného konkrétního škůdce.

Popsanou situaci částečně usnadňuje již výše zmiňované pravidlo obsažené v §2915 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku, která stanoví, že solidární odpovědnost škůdců „platí i v případě, že se více osob dopustí samostatných protiprávních činů, z nichž mohl každý způsobit škodlivý následek s pravděpodobností blížící se jistotě, a nelze-li určit, která osoba škodu způsobila.“ I v tomto případě je však na poškozeném, aby prokázal, že na straně škůdce došlo k porušení povinnosti, či k protiprávnímu činu, který s pravděpodobností hraničící s jistotou mohl vést ke vzniku škody. Poškozený by tak měl být v každém případě schopen prokázat, že každý z potencionálních škůdců mohl s pravděpodobností hraničící s jistotou škodu způsobit. Jsou zde tedy především uvolněna pravidla pro prokazování příčinné souvislosti. Jak široce, či úzce bude soudy uvedená pravděpodobnost vykládána, není zcela jasné a bude třeba vyčkat, jaký bude v této otázce „judikatorní vývoj“.

Závěr

Institut solidární odpovědnosti je nepochybně velmi užitečným a praktickým instrumentem, jak se domoci náhrady škody, ačkoliv osoby v postavení potenciálních škůdců použití tohoto ustanovení nesou velmi nelibě a často jsou překvapeni, když je vůči nim uplatňován. Ve svém důsledku by tento institut měl vést, kromě již výše naznačených účelů, taktéž k větší obezřetnosti a odpovědnosti k činění preventivních opatření všech osob, které by se mohly do obdobné situace dostat.

Nutno ještě pro forma dodat, že uvedené pravidlo by se mohlo zdát poněkud tvrdým a zneužitelným, pro takové případy však zákon připouští moderaci soudu, který je oprávněn moderovat nárok poškozeného vůči konkrétnímu škůdci dle jeho účasti na škodlivém následku, respektive dle pravděpodobnosti na jeho způsobení.

Mgr. Zuzana Sůvová,
advokát

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneri s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

gsm: +420 724 794 986

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)